MDH Minnesota Department *of* Health

TUBERCULOSIS (TB) PREVENTION AND CONTROL PROGRAM

ການປິ່ນປົວ ການຕິດເຊື້ອ ວັນນະໂລກ ໄລຍະທີ່ເຊື້ອໂລກແຝງຕົວຢູ່ (TB) ດ້ວຍຢາ Rifampin

ຜົນກວດຂອງທ່ານສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າທ່ານຕິດເຊື້ອ ວັນນະໂລກ ໄລຍະທີ່ເຊື້ອໂລກແຝງຕົວຢູ່ (TB) ຫລື ການຕິດເຊື້ອ ວັນນະໂລກ ໄລຍະທີ່ເຊື້ອໂລກແຝງຕົວຢູ່ (LTBI) ນີ້ໝາຍຄວາມວ່າເຊື້ອພະຍາດ TB ຢູ່ໃນຮ່າງກາຍຂອງທ່ານແລະເຮັດໃຫ້ທ່ານປ່ວຍ.

ເຊື້ອພະຍາດ TB ບໍ່ເຮັດໃຫ້ທ່ານເຈັບປ່ວຍແລະບໍ່ສາມາດແຜ່ເຊື້ອຫາຄົນອື່ນ. ຄືກັນກັບວ່າເຊື້ອພະຍາດຢູ່ໃນພາວະເຫງົານອນ. ຖ້າ ເຊື້ອພະຍາດ TB ຕື່ນຍາມໃດ, ພວກມັນສາມາດເຮັດໃຫ້ທ່ານປ່ວຍໄດ້. ນີ້ເອີ້ນວ່າ ພະຍາດ TB ທີ່ສາມາດແຜ່ເຊື້ອ. ທ່ານສາມາດແຜ່ເຊື້ອ TB ຫາຄົນອື່ນໄດ້ ຖ້າທ່ານມີ ພະຍາດ TB ທີ່ ສາມາດແຜ່ເຊື້ອ.

ຂ້ອຍຈະປ້ອງກັນພະຍາດ TB ທີ່ ສາມາດແຜ່ເຊື້ອນີ້ໄດ້ແນວໃດ?

ທ່ານສາມາດກິນຢາເພື່ອປ້ອງກັນການໄດ້ຮັບເຊື້ອພະຍາດ TB ທີ່ສາມາດແຜ່ເຊື້ອ. ຢາ Rifampin ແມ່ນເປັນຢາທີ່ໃຊ້ກັນທົ່ວໄປໃນການປິ່ນປົວ LTBI. ມັນຂ້າເຊື້ອພະຍາດ TB ທີ່ນອນຫລັບ ກ່ອນພວກມັນຈະເຮັດໃຫ້ທ່ານປ່ວຍ. ມັນສາມາດໃຊ້ເວລາຫລາຍເດືອນສໍາລັບຢາໃນການທໍາລາຍເຊື້ອພະຍາດ TB ເພາະວ່າພວກມັນແຂງແຮງຫລາຍ.

ໃຊ້ຢາ Rifampin ເລື້ອຍໆຕາມທີ່ທ່ານໝໍ ຫລື ພະຍາບານຂອງທ່ານແນະນໍາ. ກິນຢາ Rifampin ໂດຍບໍ່ກິນອາຫານແມ່ນດີທີ່ສຸດ. ຖ້າກະເພາະອາຫານຂອງທ່ານປັ່ນປ່ວນ, ກິນຢາ Rifampinກັບອາຫານໜ້ອຍນຶ່ງກໍ່ດີເຊັ່ນກັນ ຫລື ລອງກິນຢາໃນຊ່ວງເວລານອນກາງຄືນ.

ຍ້ອນຫຍັງຂ້ອຍຕ້ອງກິນຢາ ທັງໆທີ່ຂ້ອຍບໍ່ຮູ້ສຶກປ່ວຍ?

ເຊື້ອພະຍາດ TB ທີ່ນອນຫລັບແມ່ນງ່າຍໃນການຖືກທໍາລາຍກ່ອນທີ່ພວກມັນຈະຕື່ນຂື້ນແລະເຮັດໃຫ້ທ່ານປ່ວຍໄຂ້.

ຖ້າຂ້ອຍບໍ່ກິນຢາ ຈະເປັນຫຍັງບໍ?

ຖ້າທ່ານບໍ່ກິນຢາ Rifampin, ຂາດຢາຫລາຍວັນ ຫລື ຢຸດກິນຢາກ່ອນທ່ານໝໍ ຫລື ພະຍາບານແນະນໍາທ່ານ, ທ່ານອາດປ່ວຍໄດ້ໂດຍທີ່ຮ່າງກາຍທ່ານບໍ່ມີ ພະຍາດ TB ທີ່ສາມາດແຜ່ເຊື້ອກໍ່ຕາມ. ມັນສໍາຄັນໃນການທໍາລາຍ ຫລື ຂ້າເຊື້ອພະຍາດ TB ເພື່ອທີ່ຕົວທ່ານແລະຄອບຄົວມີສຸຂະພາບແຂງແຮງ.

ຖ້າຂ້ອຍມີວັກຊີນ ບີຊີຈີ (BCG VACCINE) ແດ່ ຈະເປັນຫຍັງບໍ?

BCG ປ້ອງກັນເດັກນ້ອຍ ຈາກ TB ທີ່ມີຮູບຮ້າຍແຮງ ແຕ່ປ້ອງກັນໄດ້ພຽງສອງສາມປີເທົ່ານັ້ນ. ມັນບໍ່ສາມາດປ້ອງກັນ ການໄດ້ຮັບພະຍາດ LTBI ຫລື ພະຍາດ TB ທີ່ສາມາດແຜ່ເຊື້ອ. ຖ້າທ່ານໄດ້ຮັບວັກຊີນ BCG ແລ້ວ, ທ່ານຄວນຈະກິນຢາ ສໍາລັບ LTBI ນໍາດ້ວຍ ເພື່ອປົກປ້ອງຕົວທ່ານເອງ ແລະຄົນອື່ນ.

ຖ້າຂ້ອຍບໍ່ສາມາດຈ່າຍຄ່າຢາ Rifampin ຈະເປັນຫຍັງບໍ?

ຂໍຄໍາແນະນໍາກັບທ່ານໝໍ ຫລື ພະຍາບານຂອງທ່ານໃນການຮັບຢາ TB ໂດຍບໍ່ຕ້ອງເສຍຄ່າໃດໆ ຈາກ ໂປຣແກຣມ ກົມກັບ ວັນນະໂລກ ຂອງ ພະແນກສາທາລະນະສຸກ ມິນເນສໂຊຕາ (Minnesota Department of Health Tuberculosis Program).

ຖ້າຂ້ອຍຍົກຍ້າຍທີ່ຢູ່ ຈະເຮັດແນວໃດ?

ສະເໜີຕໍ່ທ່ານໝໍ ຫລື ພະຍາບານຂອງທ່ານກ່ອນທ່ານຍົກຍ້າຍໄປລັດ ຫລື ເມືອງອື່ນ. ພວກເຂົາສາມາດຊ່ວຍທ່ານຮັບ ຢາ TB ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ຫລັງຈາກທ່ານຍົກຍ້າຍ.

ແມ່ນຫຍັງທີ່ຂ້ອຍຄວນຈະຮູ້ກ່ຽວກັບ ຢາຮັກສາ LTBI ປີ?

- ຫ້າມດື່ມເບຍ, ເຫຼົ້າອາຫງຸ່ນ ຫລື ເຫຼົ້າ ຈົນກວ່າທ່ານສໍາເລັດ ການປິ່ນປົວ LTBI ຂອງທ່ານ. ດື່ມເຫຼົ້າໃນຂະນະທີ່ກິນຢາ Rifampin ສາມາດເປັນຜົນຮ້າຍຕໍ່ຕັບຂອງທ່ານ.
- ບອກທ່ານໝໍຂອງທ່ານກ່ຽວກັບຢາອື່ນໆທີ່ທ່ານກໍາລັງໃຊ້ ຫລື ກິນ.
- ໃຊ້ວິທີໃຊ້ເຄື່ອງຂວາງກັ້ນ ເຊັ່ນ ຖົງຢາອະນາໄມ ເພື່ອປ້ອງກັນຈາກການຖືພາ. Rifampin ສາມາດເຮັດໃຫ້ການຄຸມກໍາເນີດໂດຍໃຊ້ ໂຮຣໂມນທໍາງານບໍ່ໄດ້ດີ. ລາຍງານຫາທ່ານໝໍ ຫລື ພະຍາບານຂອງທ່ານໂດຍຮີບດ່ວນ ຖ້າທ່ານຫາກຕັ້ງທ້ອງ.

ຄົນສ່ວນຫຼາຍໃຊ້ຢາ Rifampin ໂດຍບໍ່ພົບບັນຫາໃດໆ. ບາງຄົນອາດພົບບັນຫາດັ່ງນີ້:

- ມີໄຂ້ສູງຫລາຍກວ່າ ສາມມື້
- ກິນເຂົ້າບໍ່ແຊບ ຫລື ຮູ້ສຶກອິດເມື່ອຍ
- ທ້ອງໄສ້ປັ່ນປ່ວນ ຫລື ຮາກ
- ເຈັບໃນບໍລິເວນທ້ອງ
- ຍ່ຽວສີເຂັ້ມ (ຄືສີຂອງນໍ້າຊາ ຫລື ກາເຟ)
- ຜິວໜັງ ຫລື ຕາ ເຫຼືອງ
- ມີຕຸ່ມພົດຕາມຜິວໜັງ ຫລື ມີອາການຄັນ
- ຕີນມືມືນ ຫລື ຊາ

ຖ້າທ່ານມີອາການໃດນຶ່ງຂອງບັນຫາເຫຼົ່ານີ້:

1. ຢຸດກິນຢາ.
2. ລາຍງານຫາທ່ານໝໍ ຫລື ພະຍາບານຂອງທ່ານໂດຍຮີບດ່ວນ. ບໍ່ຕ້ອງລໍຖ້າພົບໝໍໃນການນັດໝາຍຄັ້ງຖັດໄປ.

ຢ່າລືມກິນຢາ TB ຂອງທ່ານ. ຖ້າທ່ານບໍ່ໄດ້ກິນຫຼາຍວັນ, ຢາອາດບໍ່ທໍາງານ. ນີ້ແມ່ນບາງວິທີເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ທ່ານຈື່ຈໍາມັນ:

- ເກັບຮັກສາຢາ Rifampin ໃນບ່ອນທີ່ທ່ານຈະເຫັນມັນ.
- ກິນຢາ Rifampin ໃນເວລາດຽວກັນຂອງມື້. ຕົວຢ່າງ, ຫລັງຈາກທ່ານພັດແຂ້ວ ຫລື ກ່ອນທ່ານໄປນອນ.
- ຂໍຮ້ອງຄົນອື່ນຊ່ວຍເຕືອນທ່ານ.
- ໝາຍໃນປະຕິທິນຂອງທ່ານ ຫລັງຈາກທ່ານກິນ ຢາ Rifampin.
- ຂຽນຂໍ້ຄວາມເຕືອນ ຫລື ການແຈ້ງເຕືອນໃນໂທລະສັບມືຖືຂອງທ່ານ.
- ໃຊ້ ກ່ອງເຕືອນ ກິນຢາ (pill reminder box).
- ຖ້າທ່ານບໍ່ໄດ້ກິນມື້ໃດໜຶ່ງ, ຈົດບັນທຶກມັນໄວ້ ເພື່ອທີ່ທ່ານສາມາດບອກກັບທ່ານໝໍ ຫລື ພະຍາບານຂອງທ່ານ ໃນການນັດໝາຍຄັ້ງຖັດໄປ.

ເກັບຮັກສາການນັດໝາຍທາງການແພດທັງໝົດຂອງທ່ານໄວ້. ທ່ານໝໍ ຫລື ພະຍາບານຂອງທ່ານຈະຊ່ວຍທ່ານຮັບປະກັນວ່າການປິ່ນປົວຂອງທ່ານກໍາລັງດໍາເນີນໄປດ້ວຍດີ.

ການນັດໝາຍຄັ້ງຖັດໄປ ຂອງຂ້ອຍກ່ຽວກັບ ການປິ່ນປົວ TB:

ວັນທີ:

ເວລາ:

ທ່ານໝໍ ຫລື ພະຍາບານ:

ສະຖານທີ່:

Minnesota Department of Health
Tuberculosis (TB) Prevention and Control Program
P.O. Box 64975, St. Paul, MN 55164-0975
651-201-5414
www.health.state.mn.us/tb